

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for 'PEREDPLATA' and 'SUBSCRIPTION RATES' for various durations like 'One year', 'Six months', 'Three months'.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 348, JERSEY CITY, N. J.

НОВОРИЧНІ ВОРОЖБИ

З приводу Нового Року американські газети, а з ними економічні, суспільні й політичні діяти розписуються широко про вигляд економічного, політичного й суспільного життя в 1936-тім році.

Немає зрештою в тому нічого надзвичайного. Було це відай старинним звичаєм всіх людей і народів у світі робити щось подібне з приводу великої перемини в природі, що діється при кінці грудня. Навіть найпримітивніші народи з того приводу згадували старий рік та робили різні ворожби й пророкування про новий рік, ба навіть робили різні чародійні заходи, щоб запевнити собі доспів у наступнім році.

Ще менше можна тому дивуватися на переломі 1935-го й 1936-го року, коли світ знаходиться в тяжкій переломовій стадії. По цілому світі ціла маса великих інституцій знаходиться в тяжкій кризі. Навіть величезні держави й народи нині не певні свого завтра, а декотрі навіть знають, що завтра можуть перестати існувати.

Не тільки деякі політичні організми знайшлися в обличчі смерті, але навіть ціла система економічного життя, на якій спирається більша частина світа, знаходиться в небезпечі. Коли з одного боку секретар праці в кабінеті Рузвельта говорять про неминучу смерть капіталізму, якщо він не зреформується, а з другого боку визначний кардинал в Америці остерігає Америку перед загрозою комунізму, то це можна признати за доказ, що капіталізм справді переходить небезпечну кризу.

Політична криза світа заціпає Америку дуже живо, але тільки посередньо, а криза капіталізму — безпосередньо. На тлі цієї економічної кризи розвивається в Америці тепер небувала політична криза. Американський уряд під проводом Рузвельта почав дуже оригінальні заходи ратувати край з кризи. Проти цих заходів виступають зправа і зліва. Для перших Рузвельт пішов задалеко, для других не пішов достатньо далеко, або зовсім ніде. Між цими грома течами ведеться тепер на наших очах завзята боротьба. Як вона впаде, ніхто наперед не може сказати з ніякою, хочби приблизною правдоподібністю.

Як вона не впаде, чи на нашу користь, чи на нашу шкоду, на всякий випадок сказати можна, що боротьбі не буде бракувати цікавих прояв. Будучність може бути темна, але вона буде цікава. Нема сумніву, що живемо в дуже цікавих часах.

Роберт Бракко.

БАНДИТ

Майже перед самим світанком вдалося бандитові оглянути якогось прохожого, що пертався домів. Заробіток був непоганий: годинник з важким золотим ланцюжком і круглий портфель. Біля городу Каур було зовсім темно й ледви, чи бачив хто напад.

Бандит поволи проліз у город, щоб перелічити заграблені гроші, коли нагло при самій землі доглянув якусь тинь: хтось повзав між деревами.

Поволи, крадькома підійшов ближче. Тинь спинилася і нагло стихий жіночий голос почав благати: — Ні, ні! Не можеш мене придержати! Як же його не залишила! Як же не відійшла! Ні, ні!

— Ні! Я оттак його положила. Думала, може Господь змилосердиться, хтось ітине туди й завважає, візьме...

— А чогож ти, відьмо, викопала яму? — Я не викопала, присягаю тобі. Я знайшла її під кущами.

— І ти хотіла це бідне невольятко, тіло й кров твою, тут покинути? Щоб воно замерзло? Звірюка ти, а не мати! Нема просто карі для тебе! Ходи зі мною!

— І бандит витягнув руку. Жінка поступила крок назад і глухо кинула: — Підз з тобою, але скажу тебе арештувати за напад!

Бандит спинився і закусив уста. — Ти бачила? — Так. Я спершу думала, що ти з поліції. Але пізніше... Я не думала, що ти мене побачиш. Мабуть нас чорт має в своїй опіці... Разом підємо в тюрму.

Бандит подумав, а потім поволи почав говорити: — Може й так... Але що я маю робити? Мушу дати їсти жінці. Але ти? Я з голоду... А ти чого вбиваєш свою рідну дитину? Чий більший злочин?

— Я не маю нікого, хто думав би про мене; не маю чоловіка, не маю батька. А цього, кого я любила, вбила машина в фабриці. Працюю на хліб для себе й для старої матери.

Щоб зробила стара спараліжована мати, якби я померла? А хто дасть мені працю, як побачить у мене дитину? Бандит призадумався і якимсь лагідніше сказав: — Та воно так. Воно завжги якимсь інакше, як треба.

Зняв кашкет і почіхався в голову. Опісля нахилився над ямою. Осторожно підніс ляхміття, в яке було завинене немовля, і надслухував. — Не вмерло. Дихає! — заспокоївся.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ПЕРЕСЛУХУВАННЯ СВИДКІВ.

(З Львівського часопису "Українські Вісті").

Свідок зустрічався потім впродовж кількох днів з тою Солецькою, а після її від'їзду відбрала річи, які Солецька залишила в мешканні Цірманової, де Солецька мешкала.

Свідок не давав їй незнаймій жінці "доводу" на імя Солецької. Каже, що коли Чайківський показав знимку Гнатківської — пізнав в ній ту Солецьку.

З черги знімає свідок Мацевська, в якій мешкав підсудний у Люблині.

Дня 15. червня, коли Чорний відправив на стацію свого товариша, приїхав автомакшикийсь мужчина, що спитав за Чорним. Довідавшись, що його нема в хаті, просив незнайомий дозволу зачекати на нього. Чорний вернувся шойно по півночі. Незнайомий перепочував, а ранком вийшов і більше не вернувся.

Суд показує свідкові знимку Мацейка, однак свідок не може розпізнати зі знимки.

Тому, що свідок не пам'ятає деяких подробиць, суд відчитує знімання свідка, зложені в слідстві. Свідок ті знімання потверджує.

Перед судом станув кельнер "Каварні Европейської", свідок Александер Беньковський, який знімає, що Лебедь був частим гостем у каварні в по-полудневих годинах, коли був найбільший рух і коли заходив там мін. Перацький.

Свідок Юзеф Зайонц, мешканець нічлігарні при вул. Вольській, описує згодного Ольшанського. В слідстві свідок рішучо пізнає Мацейка зі знимки.

На внесок прокуратора відчитують знімання того свідка, зложені в слідстві, а потім показують тежку Мацейка, яку свідок пізнає.

Опісля вівзано на салю чергового свідка. Це свідок Юзеф Будани.

Свідок переводив нагляд на терені Данцігу, куди прибув, здається, дня 18. червня 1934.

Свідок звернув особливу увагу на Андрия Федина, визначного діяча ОУН.

Дня 22. червня побачив Федина на вулиці в товаристві незнамого мужчини, яким, як опісля виявилось, був Лебедь.

Слідкуючи за Лебедем, свідок спостеріг, що той удався на вулицю Шлегеттерштрассе н. 13а, де в партеровім вікні вичікувала його незнама жінка, як виявилось, Гнатківська.

Обоє вони всіли потім на поїзд до Цолпот. В передній розмовляли по українськи. Лебедь мав втомлений вигляд і носив соняшні окуляри.

В Цолпотях чекали півтори години на Федина, який, купивши білеті вступу на море, повів усіх туди.

Лебедь увів на пароплав "Прейзен", легітимуючись якимсь документом.

Свідок вернувся до Данцігу і получився телефонічно з варшавським слідчим урядом, який доручив свідкові поїхати до Свінмінде і там далі наглядати. Там довідався свідок, що німецька поліція арештувала якогось осібника, що його опис особи відповідав Лебедю. Лебедя відвезено до Штеттина, а потім до Берліна, авідтіль літаком — до Варшави.

Свідок вернувся до Данцігу, де слідив Гнатківську. Устігнів, що вона замельдувалася як Ірена Солецька.

Дня 26. червня прийшла до Гнатківської Олена Чайківська, яка забрала Гнатківську до себе.

На запит прокуратора Желенського свідок подає, що Лебедь мав на собі чорний гумово-цератовий плащ. Свідок пізнає перед обвинувачених Лебедя. Далі вияснює, що в Данцігу укривалося багато членів ОУН.

Після арештування Лебедя на домагання польської влади поліція в Данцігу виводила чимало членів ОУН і видавала Польщі.

Федина і Горлякевич успіли втекти.

На запит оборони свідок вияснює, що не мав змоги ствердити, яким документом легітимувався Лебедь, сідаючи на пароплав.

З черги, на запит прокуратора, подає, що данцігська поліція знайшла в мешканні Згорлякевича чимало записок і документів. З тих записок ствердив свідок, що в 1933 р.

відбулася в Оліві військова конференція.

ЗІЗНАННЯ МАКАРУШКИ.

Адвокат д-р Ганкевич просить суд, щоб упередив свідка, згідно з приписом П. К. К., що він, як той, що знаходиться в слідстві, має право відмовити таких знімаць, що йому особисто могли пошкодити.

Прок. Желенський, покликуючись на рішення найвищого суду, заявляє, що суд не є обов'язаний упереджувати свідка про управління з арт. 106 П. К. К., а позатим свідок, який рівночасно обвинувачений в іншій справі, як у слідстві так і в цій справі подає представив свою діяльність в організації.

Свідок Макарушка знімає, що йому доручено в ОУН реферат конспіративно-розвідчим вишколу. Тому, що його розконспірував Р. Барановський у самбірським процесі і тому, що свідок кінчив студії — завдань не виконував.

"Грипс".

Дальше стверджує Макарушка, що в другій половині січня цього року отримав у в'язниці "грипс" українською мовою, в якому приказали йому признатися до знайомства з членами ОУН, Бандерою і Малюцюю, як теж виявити ідеологічних референтів як невинних, суд і так звільняв невинних, суд і так звільняв.

Згідно зі змістом "грипсу" свідок нібито подав теж, що брав участь у засіданнях Краєвої Екзекутиви ОУН в червні 1933 р. і в лютім 1934 р., хоч — як подає свідок — у тих засіданнях участі не брав.

Був, щоправда, на ширшому засіданні, де участь брали симпатки організації, мабуть на засіданні ради, де обговорювано шкільну акцію.

Далі свідок подає, що повірив в автентичність "грипсу" і зложив знімання в слідстві.

Пізніше прийшов до переконання, що "грипс" не походив з українських кругів і тому сьогодні відкинув свої знімання, зложені в слідстві.

Тому, що між знімацькими свідка в слідстві й нинішнім є суперечности, суд рішив відчитати знімання Макарушки, зложені ним у слідстві.

ЩО ЗІЗНАВ У СЛІДСТВІ.

З дуже обширних і подрібних знімаць свідка Макарушки виходить, що зпочатку він не признався до приналежности до ОУН.

Шойно в липні 1934 признав, що був членом організації. Коли запізнався з Барановським, той хотів втягнути свідка до боевої діяльности, а саме до нападу на пошту в Коломиї. Свідкові це не подобалося. В дальшій акції ніякої участі не брав, бо його арештували.

Опісля свідок знімає про свою діяльність у юнацтві, що підлядало ОУН. В 1931 р. перейшов Макарушка конспіративний курс військового вишколу. Переробив засади тактики, науку про зброю і т. п. Після скінчення курсу піддався іспитові.

В 1932 р. знову нав'язує контакт із ОУН. Працює в розвідчим рефераті, що мав конспіративно-розвідчим завданням вишколювати членів ОУН, як теж вести назовні організації і внутрі розвідку.

Свідкові кілька разів доручували ведення нагляду, між іншим, коли і в який спосіб висилають грошеві транспорти до Банку Польського, почти тощо. Йому до помочі дали три особи, в тім числі дві жінки. Зпочатку свідок вишколював їх, а потім догучив їм важніші функції.

Між іншим наглядали над розміщенням влади безпеки й цікавилися чисельним станом польських військ. Роблено плани будинків суспільної ужитковости, мапи казарм, далі — опрацьовувано статистичні дані. Щодо акції боевої організації, то свідок протиставив їй.

Від 1933 р. працював свідок спільно з Олександром Пашкевичем. Його реферат провадив теж цілу низку слідств і докождень серед членів організації. Особливо в відділі кольпторжачі літератури ОУН повстали "всипи".

В квітні 1934 р. передав Макарушка свої функції Пашкевичеві і хотів узяти відпустку, бо йому не подобалась в ОУН та безнастанна революційність і терор, як теж марнування інтелігентної української молоді.

Щодо вишколу членів знімає свідок, що крім ідеологічного і розвідчо-конспіративного вишколу ведено ще й військової.

В часі, коли Макарушка

входив у склад Краєвої Екзекутиви, на засіданнях обговорювано різні політичні виступи, як: протистикільну й протисоветську акцію. З весною 1934 р. рада Краєвої Екзекутиви у справі п'янованих польською владою концентраційних таборів. І тоді рішено створити т. зв. "зелені кадри", т. е. відділи, що мали скриватись по лісах і звідтам розпочати партизанку. В тих засіданнях брали крім свідка участь Бандера й Малюца.

Позатим знімає Макарушка цілу низку подробиць, що дотичили ОУН. Особливо потвердив, що краєвини провідником був Степан Бандера, організатором референтів був Іван Малюца, референтом пропаганди — Ярослав Спольський, ідеологічним — Янів, а в останніх часах — Стецько. В засіданнях Краєвої Екзекутиви брала теж участь Анна Череминська, а кілька разів був теж Роман Шухевич, що був, на думку свідка, боевим референтом.

Краєвого провідника йменував заграничний провід ОУН. Цей провідник був керманцем усей революційної акції на терені західно-українськи: земель (ЗУЗ). Провідником підлягав заграничному провідові і від нього отримував інструкції й прикази. В краю був провідник найвищою приказною владою. Краєва Екзекутива мала тільки дорадуючий голос. Її члени були виконавцями завдань, що їх доручував провідник, а з провідником були в постійному звязку.

Свідок відкинув.

Після відчитання знімаць Макарушки предсідник ставляє свідкові цілу низку запитів.

З відповідей виходить, що Макарушка заперече свої знімання, що дотичать його контакту з підсудним Бандерою, Малюцюю, Яновом, Стецьком і Череминською, як теж участі в засіданнях Краєвої Екзекутиви.

Він заявив, що знімає згідно з тим, як було доручено йому у "грипсі".

Щодо Пашкевича, то Макарушка потверджує, що мав із ним звязок і давав йому доручення.

В справі Р. Шухевича знімає, що бачив його на згаданій ширшій нараді ОУН, де обговорювано протистикільну акцію. В тій нараді брали теж участь і симпатки ОУН.

(Далі буде).

— Розумію! — Ну, йди! Чогож стоїш? Мовчки, поволи відійшде. Бандит нахилився над дитиною і ніжно, немов лякаючись чогось, поцілував немовля в чоло.

— Та воно так. Воно завжги якимсь інакше, як треба. Зняв кашкет і почіхався в голову. Опісля нахилився над ямою. Осторожно підніс ляхміття, в яке було завинене немовля, і надслухував. — Не вмерло. Дихає! — заспокоївся.

І нагло звернувся до жінки: — Ну, а тепер йди! Жінка здригнулася. — Що ти? — Я візьму дитину. Краще йому буде в мене як тут, у ямі. Гроші на молоко для нього маю, а моя жінка й так тужить за дітьми. Нема дітей у нас. Далаб собі очі виколоти, щоб сина мати! А тепер маю твє сина від мене. Хоч то не її син, але мій подарунок. Буде така щаслива, як почує слово: мама!

Знову нахилився і осторожно взяв дитину на руки.

А коли жінка все ще стояла коло нього, грізно повторив: — Ідеш, чи ні? — Вже йду! — сказала покірно.

— Ти, але вважай! Ми зовсім не знаємося. Розумієш? Ти віколи не бачила мене, ні я тебе. Розумієш?

ловик, заплатив перекупці згорі без торгу 10 таслів. На жаль, в останній хвилині стрінуло його розчарування.

Тому, що побюювалися якись випадків, коронаційний похід пішов на приказ влади зовсім пустими вулицями й не вільно було під загрозою найтяжчих кар виглядати із вікон. Наслідком того була між іншим і судова розправа Ву Чанга. Бо коли він переконався, що за свої гроші нічого не побачить і що може лише прислухуватися відгомові далеких, радісних окликів у честь цисаря, впав у велику лють. Кинувся на перекупку й насильно вивер її своїй 10 таслів.

Суддя Пу Феї звернувся до обвинуваченого з запитом: — Ву Чанг, чи знімання той жінки є правдиві?

— Ні, о мудрий Пу Феї, — закличав плачливим голосом мужчина. Ані я не кидався на неї, ані я не видирив їй грошей. Я є чоловік тихий і спокійний. Кожний може це повірдити. Перекупка Чунг Вонг сама кинула мені їх під ноги, коли я зажадав від неї звороту.

Далі не міг говорити, бо Чунг Вонг зірвалася зі свого місця й крикнула пискливо: — Стидайся! Тепер обрихуєш навіть високий суд!

Повторила ще раз слово зз словом цілу справу, з такою рішучістю, що це зробило на

суддях деяке вражіння. Ву Чанг не вмів так добре боропитися. Запугався у своїх власних твердженнях і повторив лише за кожним разом, що він невинний.

Суддя подивився на худенького, слабого мужчину, а опісля на грубу, опасисту Чунг Вонг і рішив: — Ву Чанг, звертай тій жінці 10 таслів.

Ву Чанг зітхнув тяжко й передував гроші своїй противниці, якої лице засяло радістю.

— А тепер, вижди до сіней — сказав суддя до жінки, а коли ця вийшла, звернувся знову до Ву Чанга: — Чи далі твердиш, що Чунг Вонг віддала тобі добровільно гроші?

— Так.

На лиці судді Пу Феї показалася незамітна усмішка:

— Добре. Отжеж іди й відбери від неї свої гроші.

Ву Чанг поглянув на суддю й нерішуче вийшов із салі. За хвилину залунали в сінях голосні крики, двері різко відчинилися й на салю влетів обвинувачений. Лице в нього було подряпане й повне синців, мав подертий ковпир, всі гузники при сурдуті пообрані! За ним вкотилася воїничка розлючена перекупка Чунг Вонг: — Хотів відібрати мені гроші! — закричала люто.

Мудрий Пу Феї піднісся і промовив голосно: — Суд дійшов до переконання, що обвинувачений є невинний, бо виявилось, що він не міг би насильно відібрати грошей від обвинувачуючої. Чунг Вонг, віддай зараз Ву Чангові десять таслів. — А тепер можете відійти!

ДАЙТЕ ДАРУНОК, ЩО ПРИНЕСЕ РАДІСТЬ НЕ ЛИШЕ НА ОДИН ДЕНЬ, АЛЕ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ РІК. Замовте для приятеля "Свободу" на рік або пів року. Ми вичлємо перше число на його адресу опакване в гарній різдвяній папері з різдвяною картинкою, яка повідомить його, що він замовив для нього "Свободу" як дарунок. Пишіть до нас тепер. Річна передплата \$6.00 Піврічна передплата \$3.25 Кожний день ваш приятель буде одержувати "Свободу" і буде мати гарну пам'ять з вашої доблесті. Пишіть до: "СВОБОДА", 81-83 GRAND STREET, (BOX 348), JERSEY CITY, N. J.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

МАЛО ДОБРИХ ЖЕНИХІВ?

У недавнім числі „Нью Йорк Таймс" звертає одна стаття увагу на брак добрих женихів в Америці.

Остерігає вона американців, щоб не думали собі, що в Америці ще далі більше чоловіків, охочих до подружжя, ніж дівчат. Так було давніше. Нині, каже стаття, справа обернулася: нині тут більше охочих до подружжя дівчат, ніж охочих до подружжя хлопців.

Говорить таке д-р Пол Попенів, директор Інституту Родинних відносин у Лос Анджелесі. Його становище показує, що це людина, що може знати такі справи, причём шанує свої чині настільки, що не буде їм говорити річи, як тільки йому на голову приплинуть.

Висновки його дослідів кидають деяке світло на питання, чому хлопці слабше зорганізовані, ніж дівчата. Чи не тому просто, що хлопців менше?

ЩАСЛИВІСТЬ У ПОДРУЖЖІ

Між іншим д-р Попенів подає цікаві висліді розсліду над щастливостю в подружжі.

Група дослідників старалася знайти основу почуття щастливості в подружжя. Питалися подружжя просто: „Чи чуєтеся в подружжі щасливі?" Допитувалися вони 3,000 подружжя. Всі допитувані було освічені люди.

Рівночасно допитувалися подружжя: „Хто у вашім подружжі старшує?" Себто: чоловік чи жінка?

Показалося, що між подружжями, в котрих жінка старшує („носить штани"), щасливими назвали себе 47 процентів подружжя. Між подружжями, в яких чоловік старшує, назвали себе щасливими 61 процентів подружжя. У подружжях, де ні чоловік ні жінка не старшує, себто в подружжях, що спираються на рівності обох подружжя, „на кооперативній співпраці", 87% подружжя назвали своє подружжя щасливим.

Це один з перших дослідів над щастям у подружжі, бо хоч подружжя стара інституція, то за почуття щастливості якось люди не питалися.

НАУКА І ТРАДИЦІЯ.

Міг би хтось зробити з того розсліду висновок, що щастя в подружжі найкраще тоді добути, коли обидвоє подружжя в подружжі вважають одно другого рівним, коли ні одно не хоче старшувати над другим, коли вони хочуть співпрацювати, не панувати.

Цей висновок стоїть видно в суперечності з традиційними висновками в тій справі. Досі звичайно вважали, що щастя в подружжі можливе тільки тоді, як у родині старшує чоловік. Якби прийняті висновки з фактів д-ра Папеніова, то порадно було б чоловікам закидати бажання старшувати в подружжі, а замість цього організувати подружжя на засаді рівності й співпраці.

Якби знову прийняли традиційне розуміння подружжя, то треба би відкинути висновки д-ра Папеніова.

ХТО КРАШЕ РАДИТЬ?

Традиційне становище спирається на досвід довгих віків. Як наш нарід (а з ним багато інших народів) уважає що в подружжі має старшувати чоловік, то можемо припустити, що до цього висновку довела нарід обсервація (спостерігання) справжнього життя.

Та проти цього д-р Папенів висуває свій висновок, що спирається на докладно обдуманий розсліду. Хоч кожний нарід виробляє свої традиційні висновки на довгих обсерваціях, то д-р Папенів може сказати, що ніяка нація не може мати такого широкого досвіду, як має він; адже він

розслідув 3,000 подружжя, а традиція звичайно спирається на кількох фактах, які нарід узагальнює.

Отже може сказати д-р Папенів: як чий поради варто прислухуватись, то моєї.

РІВНІСТЬ БЕЗ ЩАСТЯ?

Однак хочби навіть признати загальну вартість висновків д-ра Папеніова, то відразу видно, що не може його рада відноситися до всіх.

Наперед, що сталося з 13 процентами подружжя, що не признали себе щасливими, не вважаючи на те, що вони організували своє подружжя на засаді рівності й кооперативної співпраці? Видно, що є люди, які не признають себе щасливими в таких подружжях. Можливо, що дехто з тих людей не почуватися щасливим з інших причин; але чи не можливо, що є й такі люди, які рівність і „кооперативна співпраця" не понурають?

Відомо, що є люди, які рівності не люблять, які в товаристві, де люди признають себе один з одним рівними, не почуватися щасливими. Є звиртати, що не почуватися щасливі без пана над собою, а є й люди такі, що не хочуть рівності й вічно шукають собі пана.

Чи нема багато таких між жінками? Аджеж чути нераз, як вони описують як доброго чоловіка криваз такого, що над жінкою старшує. Як може така жінка почуватися щаслива з чоловіком, що над нею не старшує? Аджеж у самого д-ра Папеніова у подружжях, де чоловік старшує, знайшлося аж 47 на кожну сотку щасливих жінок.

Отже з розсліду Папеніова леда можна робити висновок, що рівність у подружжі гарантує щастя спільництві подружжя. Зі старшування і підлеглістю старшування, як з усіма справами смаку, не можна сваритись. Один любить одно, інший любить інше. Як наш нарід каже: не те красне, що красне, а те, що кому подобається. Що виходить на добро подругам, досліджувані Папеніова, що не краще вибде на здоровля іншим. Що українцєви на здоровля, німцєви на смерть.

РІВНІСТЬ І ОСВІТА.

Зрештою Папенів не розслідував подружжя, які тільки йому під руки попадали, але вибирав між ними, себто вважав одні за підходячі для його розсліду, а інші бракували.

За основу вибору він брав освіту. Себто він розслідував тільки освічених людей.

Отже якщо можна з його даних робити якийсь висновок, то чи не той, що серед освічених людей рівність у подружжі дає краще запевнення щастя в подружжі, ніж старшування чоловіка або жінки?

Кажуть, що один американський лікар, що мав серед своїх пацієнтів багато поляків, лікував раз одного поляка, недужого на тиф. Жінка хоргоє сказала йому, що чоловік її дуже хоче квасної капусти, і питалася, чи можна йому такої капусти дати.

„Боже борони!" — крикнув лікар. „Це було б убивство для нього! Як хочеш, хочете, то дайте, але я від цього руки вимиваю!"

Як лікар прийшов за кілька днів на другу візиту, хорий уже був перейшов крїзу. „Це краще, ніж я сподївався", каже лікар. „Бачите, як то добре, що ви йому капусти не дали". „Та я якраз йому капусти дала!" — каже жінка. „І такої квасної, що можна до стелі скокати!"

Лікар записав собі в своїм записнику: „На тиф помагає квасна капуста".

ГОЛОВНА КОМАНДА ОРГАНІЗАЦІЇ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ

В Дні Різдва Христового й Нового Року

ширі дружні січові побажання всім Сотням О.Ч.С. та їх Членству, Проводові Українських Націоналістів і всім Організованому Націоналізмові, як рівнож усім однодумцям і симпатикам Організації Чорноморської Січі, щоб скоро святкували ми всі разом Різдво Української Держави.

З націоналістичним січовим привітом СЛАВА УКРАЇНІ!
Степан Фік,
Головний Секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Величає національне свято посвячення націоналістичних прапорів.

Ню Брітен не бачив ще такого величавого українського свята, як це ми мали 28. листопада 1935 р. Воно довго ляшиться в пам'яті не тільки Українцї з Ню Брітен, але також в пам'яті учасників з інших міст.

Заходами Горожанського Клубу, тов. Січ, братства св. ап. Петра і Павла, від. 254 У. Н. Союзу; Червоного Хреста, від. ОДВУ та Церковного Хору відбулося у вище згаданім дні посвячення американського й українського націоналістичного прапора. Зібравши відповідну суму на закупно прапорів, нубрітенські Українці рішилися організувати це свято.

На день 28. листопада розписано численні листи та запрошення по різних громадах, клубах, товариствах цілого стейту; як також по сусідніх стейтах. Тому, що організатори свята хотіли, щоб рівночасно з посвяченням прапорів відбувся бенкет („День Польки"), то жінки Червоного Хреста мали виконати неабиякий труд.

Хоч погода в дні 28. листопада була погана, то це не перешкодило святу, бо вже ранком почало напливати до церкви багато народу. В год. 10 почалася Служба Божа, до якої станули три священники: о. Ялечко з Ню Брітен, І. Врублевський з Котсвил і о. А. Бек з Бріджпорт. Ціла церква була переповнена народом. Целебрантом був місцевий парох, а патріотичну проповідь виголосив о. Врублевський. Шойно телер увійшли прапорчики в церкву, несучи американський і український прапор, при яких були привязані жовто-блакитні дівчатка в українських строях. За ними двома прапорами ввійшов п. Т. Свістун з Філадельфї в асистї двох членів комітету, а за ними знову два прапори: американський і націоналістичний з тризубом. Були це члени ОДВУ з 10 і 11 відділу з Ню Йорку з пп. Чернюком та Гельнером на чолі.

Тоді настала якась справді зворушлива хвилина: кожному билося серце, бо кожний вірив, що він неначе в Україні серед рідних.

Посвячення прапорів докочав о. Ялечко. До прапорщиків, пп. Котика й Савчиніна, що приймали прапори з його рук на позір, він промовив: „Будьте хоробрими й нехай скріпляться серця ваші, та поконують ворогів своїх, все уповаючи на Бога. Передаю вам ці знамена хоробрости й співпраці з тим благословенням, щоб ви під тим стягамі американець), він казав йому дати квасної капусти. Хорий зів капусти й умер. Лікар подивився на свою записку, що довела до смерти його американського пацієнта, і з люттю перечеркнув її. По хвилі задумав на її місце написав іншу: „Квасна капуста добра на тиф, але тільки полякам".

ПОЗІР! СТЕПЛЕТОН, Н. Я. ПОЗІР!

12-та СОТНЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ в Степлетон, С. Ай., Н. Я.

З КОЛЯДОЮ НА СВЯТА НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

Отсею дорогою повідомляємо цілу Українську Громаду нашого міста, що лиш Січовики будуть ходити по колядї на вище згадану ціль, тому просимо дуже не жалувати різдвяного дарунку тим, які змагаються за Волю цілого Українського Народу! Христос Раждається! З націоналістичним січовим привітом СЛАВА УКРАЇНІ! Команда 12. Сотні О.Ч.С.

твердо й непохитно стояли з Ню Гейвен (панїна Оля Невбожності, вірності й любові до своєї Вітчизни й у ширїй любові один до одного й так удостоїлися ласки у Бога й пошани у співгромажан.

По церковних торжествах всі пішли до церковної сали, де мала відбутися національна частина свята. Тут уже очікували міські урядники зі своїм посадином. Програму свята відкрив гром. Котик, після чого хор під управою п. Холтяка відспівав „Слава Україні", і наступило передання прапорів. До американського прапора промовляв п. Скарборн, командант місцевого відділу легіонерів, а хор проспівав „Стар Спенглед Беннер". Промовць заявив, що бував уже на багатьох святах, але такого порядку й дисципліни, що їх виявили українці на святї 300-літнього ювілею, він ще не бачив. До українського прапора промовляв п. Т. Свістун, головний організатор ОДВУ, що в гарних словах зясував значіння прапора в організованому житті українців. Хор з п. Холтяком відспівав „Ще не вмерла Україна". З того приводу посадинок п. Дон, міський писар (клерк) п. Г. Е. Шай, шеф пожежної сторожі п. М. Т. Савні, командант легіонерів п. Скарборн та командант „Січї дивїжен", п. Крїн, виголосили короткі промови, а всі вони підносили добре ім'я нубрітенських українців. П. Крїн на кінці промови виголосив окликом підняв „Слава Україні!"

Після того відбувся бенкет з участю понад триста п'ятдесят осіб. Підчас бенкету був тостомстром п. Холтяк, місцевий учитель. Промови виголосили оо. Врублевський, Бек, Ялечко, пп. Чернюк і Бойчук з Ню Йорку, від Української Громади в Ню Гейвен п. Маруцук і зложив \$5; від бр. св. Михайла в Стемфорд, від. 350 У. Н. Союзу, прочитано привіт з чеком на \$5; від Червоного Хреста з Бріджпорт, від Української Громади з Вилментик витав п. Савка, дальше писені привіти від тов. ім. Франка з Брістоль, від. 390 У. Н. Союзу, п. Савяк; від Української Громади в Норвич, від Української Громади в Савтпорт, \$5; від бр. св. Івана Христителя, від. 138 У. Н. Союзу в Глестбурі, \$5; п. Агафія Бундзяк з Ню Гейвен, \$5; від тов. Любів, від. 370 У. Н. Союзу з Ню Гейвен, витав п. Колесняк, \$5; від бр. св. Михайла Арх. з Ню Гейвен, витав п. Гричаник, і зложив \$10. Дальше всі відділи Червоного Хреста стейту були репрезентовані: від. 5 з Гартфорду, від. 62 з Глестонбурі, від. 69 з Норвич, від. 19

на кінць іще одна мила несподїванка: Товариш Чернюк уставив у військовому порядку умудурованих членів ОДВУ та зробив похід через го успіху У. Н. Союзу. Та сально при звуках пісні „Гей ви, кож дякую місцевим урядникам Стрїльні Січовї", виголосив кам за їх труд. промову і серед численних

ДО КРАЮ

РАШ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВАТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагодуємо всі краєві справи дешеве і після прав краєвих.
- Продаємо і вимінюємо домї і фарми і полагодуємо всі тутешні справи реальностей.
- В кожній справі промімо кожного Українця в Америці улавити в повних справах до свого українського біога котрого властїтелем від 20 лет в Антїн Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUCK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

КОЛЯДУЙТЕ!

В кожній хатї повинні співати. — В Сурмі можна набути кантички, співанники, рекорди або звїйки на п'яно.

- НАЙНОВІШІ РЕКОРДИ ПО 60 ЦЕНТ.:**
- 27378 Коломїйка й Козак Від хати до хати. — Орх. Гуменюка
 - 27377 Війна в Етіопї. Роздївсь, що купуєш. — Жуковський.
 - 27376 Чого душа хоче. Чого я сумую, пісня. — Жуковський.
 - 27375 Два вояки. Ти серце питаєш, пісня. — Жуковський.
 - 27374 Моя найсолонїя. Солонїкі поїдуї, танець. — Орхестра.
 - 27373 Танець „Українка". Танець „Полтавка". — Орхестра.
 - 27368 Мї дївчї, мї вояки. Здоровї заживайте. — Жуковський.
 - 27367 На городї, нївка. Казалї менї мати. — Солонїєва.
 - 27365 Га-ча-ча. Обдуренї сважї. — Красноська-Жуковський.
 - 27364 Жїто, не пшениця. Раз у вечер. — Солонїєва.
 - 27363 Коломїйка дружи, частї І І І. — Орхестра Гуменюка.
 - 27362 Пїду я до вояки. Вїдї хлїстї самоходи. — Жуковський.
 - 27361 Ой у саду, у пасїю. Ой охота, брате. — Жуковський.
- КОЛЯДИ ПО 50 ЦЕНТ.:**
- 27155 Дївчїя новїна. Херувїм свят. — Хор ім. Лїсенка.
 - 27195 Вселїнна веселїся. Продївсь. — Церковний Хор.
 - 27199 На Йорданський річї. Добрий вечер. — Хор Кїрїченка.
 - 27015 На небї зїрка. Всї народї співаймо. — Зазулак.
- КАНТИЧКИ І СПІВАННИКИ:**
- Колїди і Шедрївки та церковні піснї \$ 35
 - Колїди і Шедрївки зладженї о. Кїномом \$ 10
 - 201 пісень співанник з нотами на пїно і до співу \$ 2.00
 - Стрїльські піснї на пїно і до співу Ярославська \$ 2.00
- Картки на свята 6 з 25 цєт. — Калєндарї 6 за долїра.
- КАЛЕНДАРІ КНИЖКОВІ:**
- Калєндар Українського Тогодо 50 ц. | Калєндар Червоної Калїни \$ 60 ц.
 - Замовлення разом з грошиш посилаєть на адресу:
- SURMA, 103 Ave. A, (bet. 6 & 7th St.), NEW YORK, N. Y.**

ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА НА ІТАЛІЙСЬКОМУ ФРОНТІ.

„Слава Україні" вивів націоналістів до відїду домів. Так нубрітенські українці відсвяткували таке небуденне народнє свято. За це їм належить повне признання. Це приклад іншим українцям в Америці до наслідування. Побажано, щоб нубрітенці дальше не переставали працювати, бо треба признати, що вони мають гарних людей, яким не бракує ані доброї волї, ані патріотизму до праці.

Фінансовий звїт з свята буде поданий у „Свободї" пізніше.

Комїтет.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Міннеаполїс, Мін. — В збірцї, проголошенїй в ч. 297 „Свободи", має бути: Олекса Козак \$1, а по 50 ц.: Павлина Шабатура й Евген Шабатура.

До тих, що надсилають звїти зїбірок на народні цілі. — Будьте терпеливі. Бачите, що варшавський процес вимагає багато місяцї в газетї. Тому іншїй матеріял треба тепер інакше роздїлювати, а тимсамим не можна присвячувати цілої сторїнки виказам з жертводаваннями. Все, що надїслано, буде помічене. Тільки треба кождому ждати на свою чергу.

П. М., Філадельфїя, Па. — Вашї завваги дуже слушнї. Але в тїм випадку помиляється. Концерт був улаштований шкільним комітетом і за вступом, а весь дохід пішов на школу.

І. Х., Ембрїдж, Па. — Не думаємо, що так було, як Ви подаєте. Тому найкраще буде, коли Ви самї звернете за поясненнєм, пишучи до Шикагоського хору, або прямо до заряду стації. Як одержите відповідь стації, то надїшліть нам її, а тоді доперва знатимемо певно, що зайшло, чи по чийї сторонї правда.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член, складаю ширю подяку головним урядникам нашой організації за удїлення менї допомоги з фонду запомогового в сумї \$50, котрі стали менї великою помічю у моїм тяжкїм положеннї. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзу. Та сально при звуках пісні „Гей ви, кож дякую місцевим урядникам Стрїльні Січовї", виголосив кам за їх труд. промову і серед численних

Микита Серкєс.

На залїзничому двірцї наддунайської столицї неслися могутнї звуки нашого національного гимну. Чужинцї-вояки зглядали на нас. Вони не могли зрозумїти, чому оці сїрі, збїдованї постатї, такі веселї, щасливї, чому якимсь дивним огнем горять у кожного очї...

Наш поїзд довгим вузєм перетинав угорську рівнину. А там рїднї, вїльнї Карпати. Одного листопадового ранку наш поїзд спинився на стації в Лавочнїм. Незабутї, щасливї хвилїні! Старї, сиволосї вояки, заргантованї в чотиролїтнїх боях, таємничо-святочно клякали на рїднї землї. Дякували Богові, що вернув їх на рїдну вїльну землю. Витали її гарячими слезами, спрагненими устами. Не було радїсних вигукїв, нї співів. Наче якась далека журя сіла на пооранї чола. Бо чи сповняться нашї сподїваннї?... В нашїй уяві бачили ми стрункї молодї лави, які ставали готовї на покїли Першого Листопада. В наших сєлах жовї душї не осталися певно тільки жінки, дітї та немїчнї старцї, а кожний, хто тільки мїг носити зброю, пішов на вїйну...

Нєсповна в рік опїсля переходили ми Збруч. Було враз зї мною кілька стрїльцїв зпомїж тих, що разом зї мною вертали з італїйського фронту. — Гай-гай, пане сотнику, інакше ми думали тоді, як верталися з італїйського фронту додому. Мїж думали, що в наших сєлах жовї душї не осталися певно тільки жінки, дітї та немїчнї старцї, а кожний, хто тільки мїг носити зброю, пішов на вїйну...

І понеслося з грудей старого вояка важке зїтхання — мозолїстї руки сильнїше стїснули крїса — бїстрї очї звернулись туди, де золоте сонце западало...

Василь Бачинський.

— Де вїдете цього року на лїтнєше? Певно над море? — Я вїду? Чоловіче, таж я навіть не маю грошей, щоб остатїся дома!

ДО СТАРОГО КРАЮ
Ляте до Нью Йорку до Г Д И Н І
на новім поспішнім моторовім кораблі

"ПІЛСУДСКІ"
11-ГО СІЧНЯ І 15-ГО ЛЮТОГО

Лише туристи і третя класа.
Нема ліпшої третьої класи як на мот. кор. "Піласудскі".

Голосіться до місцевих агентів або до:

GDYMA - AMERICA LINE,
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

RADIO.

УКРАЇНЬКА ПІТСБУРШІНО!
Заходом Української Молоді агурованої при Укр. Церкві Преч. Діви Марії в McKees Rocks, Pa. відсяктується

УКРАЇНЬКЕ РІЗДВО НА РАДІО-СТАЦІЇ KQV, PITTSBURGH, PA.

В ПОНЕДІЛОК, 6-го СІЧНЯ 1936 Р. від години 9:30 до 10-тої вечером. Повних 30 минут української святочної програми.

В програмі візьмуть участь:

- 1) Обидва церковні хори під управою учит. В. Шостачко.
- 2) Українська Орхестра під проводом добр. Богдана Ягелло.
- 3) Молоді українські радіо-артисти зі солами і дуетами.

Програмою проведе і святочні желання зложити о. Денис Кульматинький.

ЛИШЕ СУРМА МАС
УКРАЇНСЬКІ ЗВІЯКИ (РОЛЬКИ) НА ПЯНО. Замовте зараз ще дістанете на святі.

КОЛЯДИ:

Бог Предвічний	50 ц.
Христос родився	50 ц.
На небі зірка	50 ц.
Небо і земля	50 ц.

ПІСНІ:

Ой видно село	50 ц.
Галичани	50 ц.
Чабан	50 ц.
Гуцулка	50 ц.
Пісня про Петлюру	50 ц.
Вечеринці, ч. I і II, по	75 ц.
Кобза	75 ц.
Гамалія	75 ц.

ДО ТАНЦЮ:

Український "Ту-степ"	50 ц.
Два шигли, полька	45 ц.
На флях Ляна, вальс	45 ц.
Зазулька, вальс	45 ц.
Коломийка, Заручини	45 ц.
Любощі вальс	45 ц.

МАРШІ:

Мішш Садовського	45 ц.
ЗАПОВІТ	50 ц.
Князь Ревуха	50 ц.

Хто бере нараз 10 звійок одну даємо даром. Більший вибір на складі. Жалуйте каталога. Лише Сурма має. Пишіть: 2-4

SURMA, 103 AVE. A, NEW YORK.

НАША ПАТЕНТОВАНА МАСТЬ

лікує скалічення, попечення, потовчення, струпи на голові, лишай, "рожу", згання пухлину і добра теж на ослаблені ноги. По кілька разів ужиттю нашої мазі біль перестав в короткім часі. Ціна не велика. Малий слоїк 60 центів, більший \$1.00. Замовлення присилайте на адресу:

ЮРКО САГАН,
BOX 13, YORKLYN, DEL.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Замість святочних желань з нагоди Різдва Христового зложили на Рідну Школу: д-р Л. Мишуга \$10; М. Мурашко, О. Ревюк, Р. Слободя і Д. Галичін по \$5; О. Стеткевич і С. Шумейко по \$2. Разом переслано через Обеднання \$34.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ.

Для допомоги Лемківщині.

На руки рекордбоого секретаря Організації Оборони Лемківщини надійшло для Лемківщини \$26. Збірка та походить з балю, який влаштувало товариство Тараса Шевченка, відділ 64 У. Н. Союзу в Петерсон, Н. Дж.

Ті гроші вислано до головного касієра Організації Оборони Лемківщини, п. Борисевича в Філадельфії, з тим, що та збірка буде вислана через Обеднання на просвітні цілі для Лемківщини.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На рідні краєві цілі.

Листопад на інвалідів У. Г. А. і визвольну боротьбу та на оборону політичних в'язнів! Стоїмо в ряді тих громад, яким воля України й українського народу є найдорожчою і найсвятішою, і тому при кожній нагоді стараємося збирати жертви, якими змоглиб причинитися до здійснення ідеалу української нації. Дня 10. листопада заходами "Центрального Комітету Українських Національних Організацій" відбулося в нашій громаді Свято Української Державности при співучасті всього патріотично думаючого громадянства. Переведено збірку. Бажаччи воли рідному краєві зложили свою щедру лепту. Підчас панакхиди в церкві св. Володимира, на поклик о. Й. Чаплинського зібрані між вірними гр. М. Галинович і Я. Лешак \$35.73.

Зложили по \$1: о. Й. Чаплинський, К. Качуряк, М. Процак, І. Кишенюк, С. Задорецький, пані Френкевич, А. Погранична, Е. Воробель, Танька Чечіль, А. Гандович, М. Гульник, М. Галинович, пані Микитушна, разом \$13, а решта дрібні жертви.

На концерті зібрано \$27.62. Зложили по \$2: о. Й. Чаплинський, П. Остапчук; по \$1: В. Безкоровайна, Огар, А. Сташко, К. Возняк, Г. Кінашук, В. Кардаш, К. Плат, І. Клок, І. Генега, С. Шийка, В. Вітушинський, Д. Максим, А. Фортун, В. Зелінка; по 50 ц.: П. тушна. Разом \$13, а решта дрібними.

УКРАЇНСЬКІ КРАСНІ ГОДИННИКИ ДЛЯ КОЖНОЇ ХАТИ, \$2.95 ОДИН

Ці годинники — виложені перлами, пащорками, в різних кольорах-деревах. Маємо на складі 18 моделей, в 40 відмінних деревах в одній ціні — по \$2.95. Кожний годинник ГАРАНТУЄМО. Кожна українська хата повинна купити красний годинник. Чому купувати чуже, коли є своє, РІДНЕ, гарне і добре. Рівнож маю інші рідні, як: СТОЛОВІ ДЯМПИ, красні ТАРЕЛИ, КАСЕТКИ, та інші рідні. Замовлення і писма слати до:

PETER MARTINUK,
IMPORTER OF UKRA-INLAY NOVELTY WOODEN ART,
120-11 — 14th ROAD, COLLEGE POINT, N. Y.

З розпродажу вступних квитків \$46.55. З перекуски \$39.40. Ввесь прихід разом вивосив \$149.30, а розхід \$54.05. Осталось \$95.25, які переслано через Обеднання, а то на інвалідів У. Г. А. \$45.25, на визвольну боротьбу \$25, а на оборону політичних в'язнів О. У. Н. \$25.

За управу Центрального Комітету У. Н. О.:

Микита Галинович, предс.;
Константин Плат, касієр;
Іван Клок, фін. секретар.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Збірка на бібліотеку при читальні "Просвіта" в селі Селиськах, повіт Березів.

Своєю часу подала я до "Свободи" просьбу до свідомих українців в Америці за

допомогу в закупні книжок для читальні "Просвіти" в Селиськах. Однак, на жаль, бачу, що ми не доцінюємо ваги книжки. На таку гарячу просьбу наших поневолених братів ми не почували до обов'язку прийти хочби з найменшою жертвою! Ми привикли, що має хтось прийти до нас, щоб дістати якийсь цент на якусь ціль. Так і я зробила. Пішла я між свідомих місцевих громадян, як і по ближчих сусідах, щоб зібрати на книжку для тих в рідному краю, що готові віддати своє життя для загального добра українського народу.

Зложили: Демократичний Жіночий Клуб \$5, по \$2: Анна Стецьк, о. І. Шуховський; по \$1: Д. Стецьк, Т. Пізняк, І. Стек, Д. Вовк, С. Раб, В. Лібо-

вич, С. Кая, о. І. Гундяк, С. Дембський, М. Яремчук, І. Козуско; по 50 ц.: І. Копій, О. Білецький, Т. Гавриш, П. Гавриш, о. д-р В. Клодницький, С. Дячишин, М. Чорний, Г. Фориняк, В. Авраменко, М. Фенцидський; О. Головачук 35 ц.; по 25 ц.: Т. Король, А. Ридош, М. Князь, П. Прус, І. Шуцький, П. Романець, М. Марків, М. Дячишин, В. Дригуніч, М. Дригуніч, А. Ярицький, І. Горбуць, М. Куця, А. Дябубата, І. Гелета, П. Шуцький, Д. Жук, П. Салуш, М. Фариняк, Я. Васювич, "Одеса", Гира, Л. М. Дрібними датками 45 ц. Разом зібрана завдяки добрим людям \$31.55. Гроші переслала я через Обеднання впрст до читальні "Просвіта" на бібліотеку села Селиська, повіт Березів, на руки скарбнички Пелаяї Сич.

Анна Стецьк.

ШИФКАРТИ

на найбільшій та найкоротшій кораблі на всі прогулянки і то до всіх країв. Воготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, пермити, афішевіти, петити, і тому наші пасажирні не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ пославмо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО негальний легальнізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обов'язуючих законів в краю. Контракти, повноваження, акти даровани, довідні свіртни і всі інші документи.

Продовіть ДОМІ та рідні бізнеси до кращих приступних вілах.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО по совіській пораді та ретельну обслугову.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ю і 2-ю Еверсто А), NEW YORK, N. Y.

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

В таких часах, як тепер, мало хто може не зважати на справу коштів. Це є одинока причина, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.

Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожда родина є здивована і вдячна.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

по 50 ц.: М. Малаяк, В. Дідик, П. Шпичка, М. Гулик, М. Слабий; по 25 ц.: М. Михайленко, С. Пшенишна, М. Горбаль, І. Костюк, І. Кирилюк. Дрібною збіркою було \$2.60. Разом \$21.35.

Попередня збірка, котрою занялись на ту саму ціль гром. Володимир Скаррон і гром. Амвросій Пшенишний, принесла: по \$1: М. Гноп, М. Денисюк, Дилюк, М. Яблонський; по 50 ц.: В. Кунір, С. Гірман; по 25 ц.: М. Плейш, І. Медвідь. Дрібними \$2.95.

До пушок зібрані: Н. Соломка \$2.75, І. Топольницький \$1.93, П. Боднар \$1.23. Разом \$14.36.

Загальна сума вивосить \$35.71, які вислано до краю через Обеднання.

Управа 24. відділу О.Д.В.У.

ЛИСТОПАДОВІ ОБХОДИ В БЕРЛІНІ.

Українська Громада в Берліні вшанувала листопадову річницю, як що року, святочними сходами. Святочну промову виголосив голова Громади п. Скоропис-Йолтуховський. Зверг проф. Кузеля в довшому рефераті дав цікавий нарис Хмельниччини в Галичині. Хор Громади під проводом студ. Цимбалістого відспівав "Журавлі". Сходинам закінчилися відспіванням національного гимну. Присутніх понад сорок осіб, між іншими проф. Мірчук з дружиною, доц. д-р Крулиницький, доц. інж. Димінський, син бувшого гетьмана інж. Скоропадського, студенти, робітники.

Рівночасно відбулися сходинами ще трьох українських організацій: Українського Національного Обеднання, Спілки Українців і Ідеологічного табору, що об'єднує молодшу молодь. Присутніх до кількох до кільканадцять осіб. Промовці, як що року, суворо осудили незгідливість і взагалі тягу до "пашківських водостей" — як найбільшу перепону до здійснення української державности. Колиб у продовж найближчого року повстало ще зо дві загально-українські національні організації в Берліні — треба сподіватися, при нагоді чергових листопадних свят, ще сильніших — скількостю — осудів українських національних недиспозицій.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На визвольну боротьбу.

З нагоди двадцять п'ять-літнього подружжя громадян М. А. Малаяків зійшлися дня 23. листопада їхні приятелі до їхньої хати і зложили їм желання прожити многи літа і далі працювати для громади, як вони працювали до цього часу.

Громадяни Малаяки є членами У. Н. Союзу, як також членами 24 від. О. Д. В. У. від початку заснування, разом зі сном.

На зававі присутні гості не забули і про події на рідних землях України. Гром. Іван Форись зясував теперішні події й згадав за наших борців та закликав до помочі визвольній боротьбі.

Збіркою занялись п. Василь Бугера і п. Ліля Семеген.

Зложили по \$1: М. Мельник, Г. Малаяк, І. Малаяк, А. Малаяк, І. Семеген, В. Бугера, Т. Кіхтан, Н. Воронюк, А. Топольницький, Д. Стрілецький, П. Батрин, П. Костюк, І. Форись, В. Явірський, А. Куляга;

СПРАВОЗДАННЯ НЮЙОРСЬКОГО КОМІТЕТУ БУДОВИ У. Н. ДОМУ В ПОМОР'ЯНАХ, ГАЛИЧИНА.

ДОХІД:

Жертви, зложені в готівці	\$228.00
3 представлень	789.21
Козляда	36.50
3 мандолини	40.50
3 забави	82.13
Радио-Бал	114.02
3 годинники	117.00
Процент від грошей	145.79
Разом	\$1,503.15

РОЗХІД:

До краю вислано	\$1,500.00
Оплата	15.25
Страта в Вебстер Гал	44.39
Разом	\$1,559.64
Остає недобір в касі	\$56.49

Від імені наших братів в Помор'янах всім, що причинилися до нашого діла, складаємо найщиршу подяку.

П. Стасюк, М. Меркун.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

Імпортовані українські польські ГРИБИ.

Лізоні 75 ц. фунт; на шпурках \$1.10 фунт; вибрані \$1.35 фунт; самі шапочки \$1.75 фунт. Спеціально для грошівців — Нюїст — Гриві в паках, в горбинках по тузіні за 75 ц. Лістовні замовлення вислаємо поштою на C.O.D. Reliable Mushroom Co., 94 Livingston St., близько Orchard St., New York, N. Y. Tel. Orchard 4-6420.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Dr. M. SMITH
перенісся на
46 E. 7th STREET, NEW YORK
між 2-ю і 3-ю Еверсто, близько церкви св. Юра
Phone: Drydock 4-2486.
Урядові години від 12 до 2-го і від 6 до 8 вечір.

НЕДУЖІ ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ
ЛІКУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ

Забурення крові, шкідливі висипки, нервові недуги, загальне ослаблення, нервові виснаження катар і хронічні чиряки, шлункові і кишкові недуги, відходні недуги, кроветокни, запалення нервів (норайтис) і хронічний гостець (ревматизм), сальтита, ніс, горло, легені, відхиловий профілі, нервові недомогання і інші чоловічі і жіночі недуги лікують швидкими і успішними виславами. Коли маєте якісь недомогання, що їх не розумієте, порадьтеся довірливо мене, це ніщо.

Екзамінація крові, лабораторні дослідні, проміні Х, сировинка і шеплення.

Мої ціни умирковані.

ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ БЕЗПЛАТНІ.

DR. L. ZINS
Повік 25-літня практика.
110 East 16 ST. N. Y.
(між 4 Еверсто і Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 7 вечір. В неділі: від 9 рано до 3 зполудня. ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

СВІД ДО СВОГО!
Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж.

SAMUEL P. KANAI,
433 STATE ST. cor. WASHINGTON
PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: Р. А. 4-4646.
Чесна обслуга. — Умирковані ціни.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАП ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

Лейді Бет подумала скоро, як цього вимагала потреба. Вона поглянула на безвладну по-стать, що лежала на скалі. "Так", — вона сказала, "вона нежива, але я є післанцем Бада й можу привертати життя". Заки жрець мав час заборо-нити їй, вона прилякнула коло товаришки.

Як усі, що займалися добре спортами, Лейді Бет знала спосіб, як відтирати утопле-них. Вона взялася помагати Арбелі. До милосердя приду-чилася в неї справжня симпа-тія до дівчини. По дев'ятох хвилинах дівчина почала дава-ти знаки життя.

Каваніти закричали з дива. "Даруй нам, Небесна". Ми то-бі вже більше не будемо недо-вірляти. "Але Ніарх насупив брови. Він знову побачив, що його владу виривала йому з рук ця чужинка, і його боже-вільний, епілептичний мозок став придумувати нові спосо-би бборони влади.

"Слушайте мене", Ніарх кри-чав. "Чи нема написано в свя-тих книгах, що до нас прийдуть спокушувати нас чарівни-ці й обманці? Чи не є заборо-вене чарівництво, що дає жит-тя проти волі Баала?" З тися-чі горя піднявся крик: "Так".